

Asia: VN/21836/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta kansalliseksi luonnon monimuotoisuusstrategiaksi 2035

Lausuntopyyntö

2. Strategian lähtökohdat

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry (jäljempänä "MaRa") kiittää pyynnöstä lausua ympäristöministeriön laatimasta luonnoksesta kansalliseksi luonnon monimuotoisuusstrategiaksi 2035 ja lausuu siitä seuraavaa:

Strategialuonnoksessa on esitelty laajasti syitä luontokadon ja sen etenemisen taustalla. Samalla siinä on myös kuvattu monipuolisesti luonnon monimuotoisuutta koskevia tavoitteita. Tavoitteet ovat yleisesti ottaen kannatettavia.

MaRa pitää luonnokseen valittuja strategian lähtökohtia (2.1–2.5) perusteltuina ja niiden määrittelemistä tarpeellisena. Edellisestä strategiakaudesta tehdyn arvioinnin perusteella tavoitteiden toteutuminen jäi vaatimattomaksi. MaRa pitää tärkeänä, että uudella strategiakaudella tulee varmistaa asetettuja tavoitteita ja toimenpiteitä vastaavat riittävät resurssit. Se edellyttää sitä, että strategiaa ja myöhemmin valmistuvaa toimintaohjelmaa laadittaessa ja niistä päätettäessä tulee arvioida kattavasti myös tavoitteiden toteuttamiseksi esitettyjen toimenpiteiden taloudellisia vaikutuksia. Tavoitteiden tulee olla resurssien näkökulmasta myös toteuttamiskelpoisia.

Luontokadon torjuminen vaikuttaa jo nykyisellään yritysten toimintaan. Elinkeinoelämän keskusliiton tekemässä kyselyssä 55 prosenttia vastanneista yrityksistä piti luontokatoa merkittävänä toimintaympäristöön vaikuttavana tekijänä. Vastanneista 83 prosenttia katsoi, että luonnon monimuotoisuuden huomioimisella on tulevaisuudessa entistä suurempi merkitys liiketoiminnan menestyksen kannalta. Asiakkaat, viranomaiset, omistajat ja muut sidosryhmät edellyttävät yrityksiltä luonnon monimuotoisuuden huomioimista.

3.1 ja 3.2 Päätaavoite ja tarkemmat tavoitteet

Strategian tavoitteet ja niiden toteutuminen voivat vaikuttaa myönteisesti esimerkiksi matkailun edellytyksiin sekä tukea luontoon perustuvien elinkeinojen toimintaedellytyksiä ja lisätä työllisyyttä. Etenkin luontomatkailu hyötyy puhtaasta luonnosta ja luonnon ekosysteemien monipuolisuudesta.

Ilmastonmuutoksen torjunta ja luontokadon hillitseminen liittyvät kiinteästi toisiinsa. Luonnon monimuotoisuuden lisääminen tukee usein myös ilmastonmuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista. MaRa pitää tärkeänä, että strategiassa tunnistetaan ilmastonmuutoksen ja luontokadon keskinäinen yhteys. On selvää, että näitä kahta suurta globaalia ympäristöhaastetta tulee tarkastella yhdessä. Ilmastonmuutoksen hillintään liittyvät tavoitteet on määritelty globaalisti, EU-tasolla ja kansallisesti ilmastonmuutokseen keskittyvissä sopimuksissa ja lainsäädännössä sekä strategioissa ja ohjelmissa. Suomen biodiversiteettistrategian tavoitteiden ja toimenpiteiden tulee olla edellä mainittujen linjausten kanssa yhteensopivia. Ilmastonmuutoksen ja luontokadon torjuminen on tärkeää ja kotimainen matkailu- ja ravintola-ala on mukana niiden torjunnassa.

Strategialuonnoksessa todetaan, että luontokadon pysäyttämisen edellytyksenä on koko yhteiskunnan läpäisevä kestävyysmurros. On olennaista, että siihen liittyvä näkökohta oikeudenmukaisuudesta tulee huomioiduksi. Se on taas keskeisessä yhteydessä siihen, millä tavalla strategian tavoitteita voi pitää hyväksyttävänä ja samalla se vaikuttaa niihin sitoutumisen tasoon. Strategian käytännön toteutumisen kannalta nämä ovat tärkeitä edellytyksiä.

Kestävyysmurroksesta voivat hyötyä yhteiskunnan eri toimijat. Toimintaympäristön muuttuessa voi aueta mahdollisuuksia aivan uudelleenlaiseen liiketoimintaan. Sitä voi syntyä esimerkiksi ekologisen kompensaation vakiintuessa. MaRa pitää tärkeänä, että vapaaehtoista ekologista kompensaatiota tulee lähteä määrätietoisesti kehittämään uuden luonnonsuojelulain voimaantulon jälkeen.

3.3 Luonnon tilan tavoitteet

-

3.4 Suojelu ja ennallistaminen

Strategialuonnoksessa on asetettu kansainvälisen tavoitteen mukainen 30 %:n suojelutavoite vuoteen 2030 mennessä, mitä tavoitetta voi pitää erittäin kunnianhimoisena. Sen toteutumiseksi MaRa pitää tärkeänä vapaaehtoisen suojelun merkitystä. Myös omaisuudensuoja tulee ottaa huomioon. Alueiden suojeluperusteet, suojelun taso ja mahdolliset käyttörajoitukset sekä poikkeamismenettelyt tulee olla selkeästi säänneltyjä. Suojelusta tulee olla mahdollista painavasta syystä poiketa elinkeinoelämän tarpeiden vuoksi.

MaRa katsoo, että ainoastaan suojelluksi osoitetuilla alueilla ja muilla selkeillä suojelukohteilla voi olla investointihankkeiden toteutusta koskevia rajoituksia riippuen suojelun tiukkuudesta ja investointihankkeen vaikutuksista suojeluarvoihin.

3.5 Paineiden vähentäminen ja juurisyihin vaikuttaminen

-

3.6 Saamelaiset ja luonnon monimuotoisuus

-

3.7 Suomi maailmalla

-

Muita huomioita luonnoksesta

MaRa pitää vaikutusten arviointia strategiassa erittäin tärkeänä, jotta asiaa koskeva päätöksenteko perustuu ajantasaiseen ja oikeaan tietoon sekä eri näkökulmien huomioon ottamiseen. Vaikutuksia tulee arvioida ekologisista, taloudellisista ja sosiaalisista näkökulmista. On valitettavaa, että vaikutusten arviointia ei vielä ole riittävällä tavalla tehty vaikutuksia koskevan tiedon tarpeeseen.

Strategialuonnoksessa on sen mahdollisia vaikutuksia luonnonvarojen käyttöön, työllisyyteen ja elinkeinoihin arvioitu vaan laadullisesti. On välttämätöntä, päätöksenteon tueksi on ajantasaista ja täsmällistä tietoa eri vaihtoehtojen vaikutuksista. Taloudellisilla vaikutuksilla on merkitystä päätöksentekoon etenkin kustannusten osalta. Sen vuoksi niillä on merkitystä myös myöhemmin valmistuvan toimintaohjelman kannalta. MaRa katsoo, että vaikutusten arviointia tulee strategiassa näiden seikkojen vuoksi vielä täydentää.

MaRa pitää lisäksi tärkeänä sitä, että strategian toteuttamiseksi laaditaan toimintaohjelma. Samalla on tehtävä selväksi strategian ja toimintaohjelman keskinäinen tehtävänjako.

Hämäläinen Sami
Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry